

Latvijas Disleksijas biedrība

Reģ. Nr. 40008179928 Elvīras iela 13b-36, Rīga
AS Swedbank, Kods: HABALV22; Konts: LV27HABA0551031236538
www.disleksija.lv e-pasts: info@disleksija.lv Tālr. nr.: +371 29494994

Izglītības un zinātnes ministram
Vjačeslavam Dombrovskim
Vaļņu iela 2, Rīga
LV-1050

2013. gada 9. oktobrī, Rīgā

Par vienādas pieejas nenodrošināšanu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) nodrošinājumā visiem skolēniem ar speciālām vajadzībām un kļūdainiem IZM ierēdņu publiskiem izteikumiem par speciālo izglītību

Vēlos vērst Jūsu uzmanību uz faktu, ka nav veikti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.710 „Noteikumi par vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu nodrošinājumu atbilstoši izglītojamo speciālajām vajadzībām”, lai tajos iestrādātu vienlīdzīgas normas par IKT izmantošanu visām speciālo vajadzību grupām. Pašreizējā noteikumu redakcija **uzliek uzdevumu nodrošināt IKT valodas traucējumi un mācīšanās traucējumi grupām** (kurās mācās skolēni ar disleksiju un disgrāfiju) uz pašvaldību pleciem. Viedoklis, ka pašreizējais regulējums MK noteikumos Nr. 710 nenodrošina vienādu pieeju visām speciālo vajadzību grupām, tika akceptēts Saeimas Izglītības komisijas sēdē 2013.g. 23. aprīlī un 19. jūnijā, diskutējot par nepieciešamajām izmaiņām tiesiskajā regulējumā mācību līdzekļu nodrošinājumam no valsts un pašvaldību budžetiem. Arī IZM valsts sekretāre E. Papule un citi klātesošie IZM pārstāvji piekrita, ka pašreizējais regulējums ir nevienlīdzīgs, un tas ir jāmaina.

Pašreizējie Ministru kabineta noteikumi Nr.710 ir pretrunā gan ar Valda Dombrovska valdības Deklarāciju, gan Valdības rīcības plānu, kas paredz IKT nodrošinājumu skolēniem ar speciālām vajadzībām. Līdz šim IZM izdotie normatīvie akti ir bijuši pretrunā ar šo VRP mērķi, liedzot skolēniem ar mācīšanās un valodas traucējumiem izmantot valsts apmaksātus datorus un citas IKT. Tāpat nav paredzēts izstrādāt adaptīvās tehnoloģijas (balss sintezatoru jeb text-to-speech), kas universāli un pieejami uzlabo piekļuvi jebkuram tekstam. Pašreizējā situācija diskriminē vismaz 3000 skolēnu, kuriem formāli ir konstatēti valodas un mācīšanās traucējumi. Latvijā neviens skolēns ar disleksiju/disgrāfiju neizmanto valsts nodrošinātu datoru, neviens

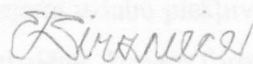
skolēns ar šīm speciālajām vajadzībām vidējā vispārējā izglītībā nesaņem nekādu pedagoģisku vai tehnoloģisku palīdzību, centralizētos eksāmenus ieskaitot. Attīstītās pedagoģiskās sistēmās (Lielbritānija, Skandināvija) IKT izmanto 10-12% vispārīzglītojošo skolu skolēnu, prioritāri skolēni ar redzes un lasīšanas traucējumiem.

Tāpat vēlos vērst Jūsu uzmanību, ka pēdējā gada laikā IZM un VISC pārstāvju publiskos izteikumos ir apgalvojumi, ka disleksija un mācīšanās traucējumi Latvijā nav speciālās vajadzības. Evija Papules k-dze laikraksta „Diena” 2013.g. 9. jūlijā Annas Bērziņas rakstā „Disleksija – šķērslis skolas gaitām” apgalvo, ka „...disleksija Latvijā netiek diagnosticēta kā speciālās vajadzības, bet kā mācību traucējumi. Līdz ar to trūkst pieredzes tās atpazīšanā un atbalsta sniegšanā. Atbalsta programmas tiek veidotas tieši bērniem ar speciālām vajadzībām.” Līdzīgus izteikumus, ka disleksija un mācīšanās traucējumi Latvijā netiek diagnosticēti kā speciālās vajadzības, ir pauduši arī citi IZM un VISC dažādos publiskos pasākumos (Saeimas Izglītības komisijas sēdes, ES Struktūrfondu darbības apspriešanas sanāksmes). Gan pēc Ministru kabineta 2012.gada 16.oktobra noteikumiem Nr.709, gan Latvijas izglītības prakses un IZM datiem, gan disleksija, gan mācīšanās traucējumi ir speciālās izglītības vajadzības mūsu valstī. Mācīšanās traucējumi ir 38% (2867 skolēnu) no tiem skolēniem, kas ir iekļauti valsts speciālās izglītības sistēmā. Tā ir absolūti lielākā speciālā vajadzība Latvijā, salīdzinot ar visām citām.

Ceru, ka IZM un VISC darbiniekiem izdosies izvairīties no šādām rupjām terminu un datu kļūdām, jo tās padara neiespējamu publisko argumentāciju un vecāku NVO un citu iesaistīto pušu centienus saprast reālo situāciju speciālo vajadzību jomā mūsu valstī un argumentēt nepieciešamās izmaiņas.

Lūdzu, informējiet Latvijas Disleksijas biedrību par Ministru kabineta noteikumu Nr.710 grozījumu uzsākšanu. Tāpat lūdzam šajā procesā balstīties uz starptautisko praksi un pētījumiem IKT izmantošanā lasīšanas un mācīšanās traucējumu gadījumos, nevis paļauties uz klaji noliedzošo attieksmi un novecojušajām zināšanām, ko līdz šim ir izmantojuši VISC darbinieki un noteikumu izstrādē iesaistītie nozares speciālisti.

Ar cieņu,

Eva Birzniece

Latvijas Disleksijas biedrības valdes priekšsēdētāja